Binnenstadskrant

Binnenstadskrant, 23e jaargang, nummer 5, 9 november 2018 – 18 januari 2019

wolken krabben

Op z'n Utrechts

- *Wonen in watertoren*
- *Hoveniers met klimijzers*
- *Groene aandachttrekker*
- *Torenkaart*
- *Wijk C in last*
- *Heterdaadje*

Dick Franssen

Wolken krabben op zijn Utrechts

Wonen in de Neudeflat. Met de lift naar je appartement, alles gelijkvloers, uitkijken over de stad.... We wilden het al jaren, maar het gebeurde niet. We stapten er overheen dat we veel minder ruimte zouden krijgen. Maar anderhalf keer onze huidige huur, dat was te veel.
Blijven zitten waar je zit. 'Klem zitten', noemt mijn vrouw het, wat in ons geval tamelijk raar klinkt. Want een hoop mensen zijn jaloers op ons appartement van 120 vierkante meter met groot dakterras. Toch is het zo: voor mensen met een bescheiden inkomen die een aardig huurhuis in de Binnenstad gewend zijn, maar voor wie traplopen moeilijk is, valt weinig te kiezen. Trapliften dan maar, als de nood aan de man komt.
Zo zie je, het probleem is oplosbaar, we moeten niet zeuren. Het is peanuts vergeleken met de zorgen van jonge mensen. Ook al is het ver boven hun begroting, ze zijn gedwongen duur te huren. Want er is verder niks. Ze staan met de rug tegen de muur. Meer dan tien jaar wachten op een sociale huurwoning, wat een ellende.
De Sijp is bijna klaar. Zo'n hoge woontoren hebben we in Utrecht nog niet gehad. Het is het wolkenkrabbertje op de Van Sijpesteijnkade waarin als entree een oud gebouw (een rijksmonument dat niet weg mocht) is verwerkt. Schud je portemonnee leeg en je mag er in.
Is dat de toekomst: woontorens? Een tijdje terug mochten we in een referendum kiezen tussen weinig of veel hoogbouw in het Stationsgebied. Weinig, kozen we in grote meerderheid, maar het wordt veel, want anders is er geen ruimte voor groen, zo wordt beweerd.
Familie in Rotterdam woont veertien hoog. De begane grond is ver weg. Is dat Harrie die daar loopt? De verrekijker lost het op.
Sjoerd Soeters , ontwerper van het Java-eiland in Amsterdam, vindt dat woongebouwen niet hoger moeten zijn dan zes of zeven verdiepingen. Worden het er meer, en zit je bovenin, dan raak je het contact met de straat, met het gewone leven, kwijt.
Dat kan waar zijn, maar kennelijk is dat voor lang niet iedereen een punt. Want: hoe hoger, hoe duurder. Maar zelfs de laagste woonlaag is voor een hele categorie onbereikbaar. Een stad vol yuppen, maar als ze bevallen is er geen verpleegster om daarbij te assisteren en later is er geen onderwijzer om die kinderen wat te leren – voor hen is wonen hier te duur..
Utrecht is van de vijf grootste steden de beste stad voor woningbeleggingen, zo heeft makelaarsbedrijf Colliers International berekend. Jan Verheugen zet boven dit bericht in zijn onvolprezen 'Nieuwsch en ander Nieuwsch' de kop: Utrecht op de kaart gezet met het klassement 'Burgers een poot uitdraaien'. •

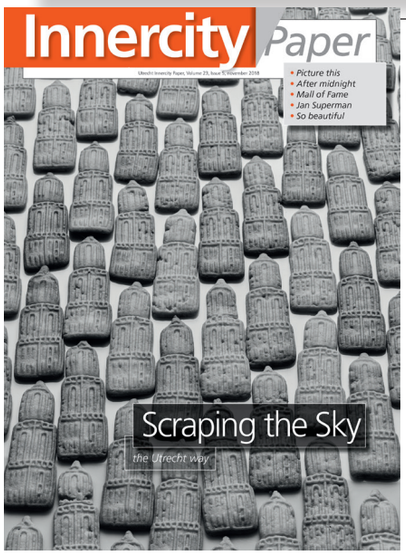

Nieuwe koers Binnenstadskrant

Geïnspireerd door het gemeentebestuur dat De Uithof herdoopte in Utrecht Science Park heeft de Binnenstadskrant besloten per 2019 verder te gaan onder een Engelse titel: Innercity Paper. Met het oog op de toestroom van expats en buitenlandse studenten, en ook om onze lezer in Noorwegen te plezieren, gaan we ook qua inhoud over op het Engels. Bovendien wordt de toon van het blad anders. Passend bij de tijdgeest krijgen de teksten een meer wervend karakter. We beseffen dat veel redacteuren van generaties zijn die het Engels slechts matig beheersen. Daarom prijzen we ons gelukkig dat postabonnee en talenwonder Frans Timmermans zich bereid verklaarde tussen zijn drukke werkzaamheden in Brussel en Straatsburg door onze kopij bij te schaven. Vooruitlopend op nieuwe initiatieven van de gemeente duiden we andere wijken voortaan ook met Engelse namen aan: Gardens (Tuindorp), Small Gardens (Tuinwijk), White Women, Eye in All, Across Vecht, Channel Island, etc., steeds voorafgegaan door het woord Utrecht. De Kwartieren gaan mee: University Quarter, Stupid Quarter, Town Hall Quarter, enz. Op internet blijft de newspaper in een Nederlandse versie verschijnen. Wij gaan er vanuit dat elke bewoner een computer heeft en in staat is een bestand te downloaden. •

Cookies baked by Bond & Smolders Bakery © Jack Remakers

Interessante websites

www.binnenstadskrantutrecht.nl
www.documentatie.org [schat aan informatie over de Binnenstad]
www.bouwpututrecht.nl [goed onderhouden, onafhankelijke site over de ontwikkelingen in het Stationsgebied]
www.nieuws030.nl [met veel opinie en columns over de stad]
www.wijkraadbinnenstad.nl
www.destadutrecht.nl [digitale krant]
www.duic.nl De Utrechtse Internet Courant [digitale krant met veel actueel nieuws uit de stad]
www.utrecht.nl [onmisbare informatiebron]
www.ad.nl/utrecht [Utrechtse editie van het AD]

Adressen

Bewonersgroepen

Beheergroep NV-Huistuin e.o.
2367315

Bewonersgroep Vrouw Jutten
[Warendorffterrein]
06 51604659

Bewonersgroep Wolvenbuurt
ronald-kampman@ziggo.nl

Bewonersoverleg Nieuwstraat [BON]
www.langenieuwstraatutrecht.nl

Buurtcomité Twijnstraat en omstreken
www.twijnsite.nl

Buurtgroep Wijk C West
2312300 facebook: Buurtgroep-Wijk-C-West-Utrecht

Comité Behoud Lucas Bolwerk
www.lucasbolwerk.nl

Klankbordgroep Werven

Pandhof van de Dom
www.pandhofvandedom.nl,
siesjonkman@hotmail.com

Pandhof Sinte Marie
www.pandhofsintemarie.nl

Stichting Behoud Lepelenburg
lepelenburg@planet.nl

Stichting Leefbare Breedstraatbuurt
www.leefbarebreedstraatbuurt.nl

Klankborgroep werven
robinvanessen@outlook.com

Vereniging Grachtstegen
www.burodesteeg.nl

WijkC -komitee
www.wijkc.nlOverig

Bartholomeus Gasthuis
www.bartholomeusgasthuis.nl

Buurthuis in de 3 Krone
www.inde3krone.nl

Buurtteam Binnenstad
www.buurtteamsutrecht.nl/buurtteam-Binnenstad
Doenja Dienstverlening
www.doenjadienstverlening.nl/Binnenstad

Wijkagenten Binnenstad
Tel. 0900-8844
[Politie spoed: 112]

Wijkbureau Binnenstad [gemeente Utrecht]
www.utrecht.nl/Binnenstad
2869860, Binnenstad@utrecht.nl

Wijkraad Binnenstad
www.wijkraadBinnenstad.nl

Zakkendragersvereniging
[bewoners, ondernemers] tel. 2317578

De koekjes zijn van bakkerij Bond & Smolders © Sjaak Ramakers

Colofon

De Binnenstadskrant is een onafhankelijke uitgave op initiatief van bewonersgroepen, verschijnt vijf keer per jaar en wordt gratis verspreid in de Binnenstad

Coördinator
Dick Franssen

Redactie
Marijke Brunt, Charles Crombach, Marianne Coopmans, Bert Determeijer, Dick Franssen, Richard den Hartog, Tessa Heerschop, Oeke Kruythof, Nico van Laar, Ben Nijssen, Henk Oldenziel, Marieke van Osch, Anne Pols, Onno Reichwein, Harry Thewessem, Ton Verweij, Elaine Vis, Erik van Wijk

Fotografie coördinator
Sjaak Ramakers

Fotografie
Job de Jong, Kateleine Passchier, Saar Rypkema, Sjaak Ramakers, Ton Verweij.

Website
Website: Binnenstadskrantutrecht.nl
Pippi Kragtwijk en Elaine Vis

Facebook
https://www.facebook.com/Binnenstadskrant/

Vormgeving
Communicatieteam x-hoogte

Druk: Badoux
Verspreiding: Guus Touker
Oplage: 10.000
Deadline volgend nummer maandag 24 december.
Verspreiding vanaf 18 januari 2019

Adres redactie:
Achter Sint Pieter 84, 3512 HT
tel. [030] 23 14 555
redactie@Binnenstadskrant.nl

Abonnement:
Abonnement: € 15 per jaar.
Naam en adres opgeven bij de redactie en het geld overmaken op ING-bankrekening **NL71INGB0000245122** ten name van Binnenstadskrant, Utrecht onder vermelding van 'abonnement'

De Binnenstadskrant wordt financieel mogelijk gemaakt door:
- gemeente Utrecht
- wijkraad Binnenstad
- Bartholomeus Gasthuis
- Doenja Dienstverlening
- particuliere giften

Giften:
Financiële steun van bewoners, bedrijven en instellingen is van harte welkom op ING bankrekening **NL71INGB0000245122** ten name van Binnenstadskrant, Utrecht, onder vermelding van 'gift'.

Ton Verweij

Torens die je niet meer terugkrijgt

Contouren van de Smeetoren © Ton Verweij

Zo was ie

Torens bepalen voor een deel het silhouet van de oude stad. Vroeger deden ze dat nadrukkelijker. Een heleboel verdwenen er helaas in de loop van de tijd. Zo had de Janskerk (een van de vijf kapittelkerken) oorspronkelijk twee torens aan de westgevel. In de veertiende eeuw stortte een van de torens in de tweede werd later afgebroken (1681), evenals de pandhof en de kloostergang.

Ook de vroegere Mariakerk op de Mariaplaats (eveneens een kapittelkerk) had oorspronkelijk twee torens. Bij het beleg van kasteel Vredenburg (1576-1577) werd de noordelijke toren kapotgeschoten. In 1682 werd de andere afgebroken en uiteindelijk ging het hele kerkgebouw tegen de vlakte. Alleen de kloostergang bleef gespaard, die wij nu kennen als Pandhof Sinte Marie.
Bij de Nicolaïkerk (Klaaskerk) gebeurde het omgekeerde. De dertiende-eeuwse kerk had oorspronkelijk twee identieke torens, maar vanwege de komst van het carillon, 400 jaar na de bouw, werd een van de torens verhoogd en voorzien van een koepel.

Verdwenen burchten

Behalve het verdwenen kasteel Vredenburg kende de oorspronkelijke stadsrand bij de muren ook vele burchten met torens, zoals in het noorden de toren Wolf bij bolwerk Wolvenburg en bijvoorbeeld ook de Plompetoren. Beide torens waren rechthoekig, maar er waren ook ronde torens, zoals Vos en Hond.
In het zuidelijke deel van de Binnenstad stond op het bolwerk Sterrenburg de Bijlhouwers- of Toltoren. Deze stamde uit de Middeleeuwen en werd gebouwd om de tolbetalingen te controleren. Toen dat niet meer nodig was, werd de toren verbouwd tot windmolen, onder andere voor het pellen van gerst (vandaar het Pelmolenplantsoen). De torenmolen werd eind negentiende eeuw afgebroken. Het Physisch Laboratorium in de Bijlhouwerstraat kwam ervoor in de plaats.

Begin van het KNMI

De interessantste toren is de rechthoekige Smeetoren bij de Bartholomeusbrug. (Deze brug is overigens pas na de sloop van de toren aangelegd.) De Smeetoren maakte ook deel uit van de stadsverdediging en was een van de imposantste verdedigingstorens. Begin twaalfde eeuw werd begonnen met de aanleg van een verdedigingsgracht. De Smeetoren werd rond 1145 gebouwd en vormde één geheel met de stadsmuur. De toren werd bemand door het smedengilde Sint Eloy, dat ook voor het onderhoud zorgde. In het midden van de zeventiende eeuw werd de stenen torenspits verwijderd en liet de pas geopende Utrechtse Universiteit er een koepel en een uitgebouwde omloop maken voor een sterrenkundig observatorium. Ook werden er door onder anderen Van Musschenbroeck weerkundige waarnemingen verricht. De toren was dus eigenlijk het begin van het huidige KNMI! Toen men in 1830 begon met de sloop van de stadsmuren ten behoeve van het Zocherpark, bleef de Smeetoren in eerste instantie nog gespaard. De sterrenwacht werd echter in 1853 verplaatst naar Sonnenborch, waarna alsnog sloop van de bouwvallige toren volgde. De contouren van de oorspronkelijke toren zijn terug te vinden in de bestrating tegenover het Bartholomeus Gasthuis. Een replica van een oorspronkelijke fundatiesteen is als aandenken in de bestrating verwerkt.
Er zijn helaas weinig afbeeldingen van de middeleeuwse stadsverdediging overgebleven, maar bij werkzaamheden zijn er wel regelmatig overblijfselen gevonden, bijvoorbeeld in 1958 bij werkzaamheden bij het Physisch Laboratorium. •

Broese staat er alleen voor

Het is onduidelijk of boekhandel Broese de Stadhuisbrug verlaat om in te trekken bij de nieuwe bibliotheek op de Neude. Broese wil er graag heen, evenals het Literatuurhuis, dat nu op de Oudegracht zit. Het voormalige postkantoor zou op die manier een literair verzamelgebouw worden.
De boekhandel nam aan dat de gemeente bereid zou zijn bij te dragen in de verhuiskosten. Zonder huurders levert het pand op de Stadhuisbrug (eigendom van de gemeente) bij verkoop immers veel meer op, zo was de redenering. Maar volgens wethouder Everhardt is dit nauwelijks zo. Een taxateur die door Broese in de arm werd genomen komt daarentegen uit op een verschil van miljoenen. •

Elaine Vis

Puzzelen op het Smakkelaarsveld

‘In het oog van de orkaan’ heet het plan dat ontwikkelaar Lingotto uit Amsterdam op het Smakkelaarsveld gaat uitvoeren. Het moet een rustig stukje stad worden te midden van al het verkeer dat er langs en onderdoor gaat.

Het plan bestaat uit drie woongebouwen aan een hellend park, dat een intiem karakter moet krijgen. Lingotto zegt veel aandacht te besteden aan biodiversiteit, diervriendelijk bouwen en waterberging. De menselijke maat is, zo wordt gesteld, in de ontwerpen leidend.

De ontwikkelaar heeft op eigen initiatief zogenaamde ‘dwarsliggers’ in de stad gevraagd kritisch mee te denken. Onder hen Colin Benders (Kyteman) en Lara Simons van het Utrechtse Bureau Brick, Makelaars van de Tussentijd. Lara: ‘Wij hebben gepleit voor 24 uur levendigheid en meer doorkijkjes, zodat er een zekere sociale controle is als je ’s nachts weer uit de Binnenstad fietst richting Lombok. In een van de eerste ontwerpen waren blinde muren opgenomen waar je langs zou fietsen, die zijn nu vervangen door glas. En ik vond het belangrijk dat je meteen nadat je onder de spoortunnel door komt het gevoel hebt dat je in de stad bent, en niet pas bij TivoliVredenburg.’

Tegenhanger

De betrokkenen bij Lingotto’s opdracht, architectenbureau Studioninedots en landschapsarchitecten ZUS, moesten lang puzzelen om alle randvoorwaarden en wensen in één ontwerp te passen.
De opdracht was om het Smakkelaarsveld voor iedereen aantrekkelijk en toegankelijk te maken, en dat op de plaats waar de HOV-baan zich verdicht om onder het spoor door te gaan. ‘Het Binnenstadslandschap gaat hier nu over in een glooiend park, als tegenhanger van de hectische omgeving.’

Op het Smakkelaarsveld wordt de Leidsche Rijn doorgetrokken. Er komt een kleine haven. Het groene parkdak van het woongebouw aan het water is openbaar toegankelijk. Onder de grond komen geluidsluwe kamers voor sociaal-culturele activiteiten.
Boven, in het midden van het parkgroen, ligt een horecapaviljoen met terras en daarvoor een ‘speelkamer’ voor kinderen.

Artist impression © Lingotto

Zon en schaduw

De stedenbouwkundige lijnen uit de directe omgeving waren uitgangspunt bij het ontwerpen. Daaruit kwam een basisvorm tevoorschijn, een wigvorm.
De computer rekende uit hoeveel zon en schaduw er in verschillende jaargetijden tussen de bebouwing komt. Bij de beplanting wordt daarmee rekening gehouden.
De drie van elkaar losstaande gebouwen krijgen optimale geluidswering, wat ook wel nodig is. De woningen zijn tweezijdig georiënteerd en variëren in grootte en vorm. Ze hebben bijna allemaal een gevel aan de luwe parkzijde met zicht op het groen.
Het streven is twintig procent middenhuur, de rest zit erboven.

Drie bruggen

De kosten voor de ontwikkeling van het Smakkelaarspark worden gedekt uit de opbrengsten van de bebouwing.
De gemeente draagt de grond voor tien jaar in erfpacht over aan Lingotto. De ontwikkelaar maakt de grond bouwrijp, trekt de Leidsche Rijn door en overkapt de HOV-baan. Hij blijft verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de openbare ruimten in het park, de openbare daktuinen van het woongebouw en de programmering van de parkkelder.
Na een periode van tien jaar gaan het eigendom en het beheer van het park terug naar de gemeente.
Met drie bruggen is het Smakkelaarspark, dat in 2022 klaar zal zijn, van alle kanten bereikbaar vanuit de omgeving.

De bedoeling is dat je in het intieme stadslandschap de 170.000 passanten op Utrecht Centraal en de 25.000 fietsers die per dag voorbijkomen, makkelijk vergeet. •

Universiteitsmuseum

De destijds met de tweejaarlijkse Utrechte Rietveldprijs voor architectuur bekroonde glazen voorgevel van het Universiteitsmuseum in de Lange Nieuwstraat blijft waarschijnlijk toch behouden. Bureau De Zwarte Hond, dat de gevel wilde vervangen omdat ze niet paste in zijn uitbreidingsplan, gaat in conclaaf met Coen van Velsen, die in 1997 de glazen voorgevel ontwierp. Er was veel protest tegen de voorgenomen sloop. Het Cuypersgenootschap diende een aanvraag in voor een monumentenstatus. Een juridische procedure dreigde. •

Charles Crombach en Erik van Wijk

Hectare verticaal bos in Beurskwartier

Volgend jaar begint de bouw van de groenste wolkenkrabber van Utrecht en verre omgeving. Hij heet Wonderwoods. Hij bestaat uit twee torens en zal verrijzen tussen bioscoop Kinepolis en het Beatrixgebouw. Op de torens moet in totaal een hectare bos gaan groeien: 360 bomen en 10.000 struiken en heesters. Het wordt een terrasvormig gebouw met kantoorruimte en 390 woningen. In de plint komen onder meer winkels, restaurants en fitnessvoorzieningen. En dan is er nog het Playlab, een museum met interactieve exposities en 'installaties op het snijvlak van kunst en technologie'. De volgende versie van Nemo Amsterdam?

Het groen van Wonderwoods zal fijnstof en CO2 opnemen, zuurstof produceren en verkoeling brengen. Bijzonder is de combinatie van wonen, werken en entertainment en vooral de opvallende verschijning. Het is dus geen vraag welk torengebouw in het Jaarbeurskwartier de meeste aandacht gaat trekken.
Het groen van de oostelijke toren bevindt zich vooral aan de buitenkant, terwijl de begroeiing van de andere toren meer naar binnen toe zijn plaats krijgt. Op 25 meter hoogte wordt een wandelpark ingericht dat toegankelijk is voor iedereen die het gebouw bezoekt.

Eenzaam paradijsje?

'De gemeente stelt strikte voorwaarden. De bebouwing van elk perceel dat ze in het Jaarbeurskwartier uitgeeft, moet de ambities qua duurzaamheid ook echt waarmaken', zegt Timo Cents. De Utrechter werkt bij Arcadis in Amersfoort dat als de groene adviseur van Wonderwoods optreedt. Cents is landschapsarchitect.
Maar wordt dit project straks niet een bebost paradijsje, eenzaam tussen bergen van beton? Of zal dit soort groene projecten straks juist de norm worden voor het wonen en werken in de stad? Zie bijvoorbeeld de schetsen voor het nabije Smakkelaarsveld: een parklandschap met glazen villa's.

Utrecht kan in ieder geval steunen op vier jaar ervaring van het Milanese voorbeeld met een vergelijkbaar verticaal bos van dezelfde architect, Stefano Boeri. Dat verkleint de risico's voor Wonderwoods. Timo Cents heeft intensief contact met het bureau van Boeri. Verder zijn er twee belangrijke Nederlandse partners betrokken voor wie het succes van Wonderwoods zwaar weegt: boomkweker Van den Berk en boomverzorger en groenaannemer de Koninklijke Ginkel Groep. Nederland beschikt sowieso over veel expertise rond de kweek en cultivering van stadsgroen. Voor de beworteling en de bewatering van de bomen, heesters en struiken worden speciale systemen ontwikkeld. In principe wordt al het hemelwater dat op het gebouw terechtkomt, opgenomen door het verticale bos.

De plantsoorten passen in het regionale ecosysteem. Bomen zullen verankerd worden met het oog op harde wind en worden vooraf al een tot twee jaar in een omgeving geplant die zoveel mogelijk lijkt op de reële situatie. Voor de verzorging krijgen de bewoners en gebruikers steun van hoveniers die tot groene alpinisten zijn opgeleid. Timo Cents: 'Wij schatten dat het zeker een jaar of vijf zal duren voor je van een volwassen ecosysteem op en rond Wonderwoods kunt spreken. Insectenhotels en bijenkasten zullen hun werk doen en ook vogels zullen selectief aangetrokken worden.'

Bergtorens

Ook Parijs werkt momenteel aan een begroeide wolkenkrabber. De komende jaren zullen nog meer steden in Europa en het Verre Oosten (China) volgen. Veel dichterbij is bij de Beethovenstraat in Amsterdam ook een bosgebouw gepland onder de naam Valley – een dal tussen twee bergtorens. In dit project worden eveneens diverse functies gemengd.
Naar verwachting zal Wonderwoods in 2022 gereed zijn. Het is al voor een deel verkocht aan ASR Vastgoed. Dat deel betreft onder andere de kantoorruimte, het Playlab en de parkeergarage. ASR is op meer plekken in Utrecht actief, bijvoorbeeld als eigenaar van het voormalige postkantoor.

Een interview met Stefano Boeri is te vinden op http://www.archidea.com/archidea-57•

Domstormloop strandt in bureaucratie

Het was een gezond plan van de werknemers van de gemeente, de provincie en levensverzekeringsmaatschappij ASR. Ieder bedrijf zou in zijn eigen kantoor een traploopwedstrijd organiseren. De beste lopers zouden in september de Domtoren bestormen.
Dat was te optimistisch gedacht. Ook de ambtenaren strandden in de bureaucratie; zij konden niet tijdig een vergunning voor de Domtoren regelen.

Twee jaar geleden was het nog een spektakel. In 2 minuten en 21 seconden beklom Jeroen Rodenburg (destijds 25 jaar) de 465 treden van de Domtoren en vestigde daarmee een record. Het vorige record, 2 minuten en 25,8 seconden, dateerde uit 1986.

Na de wedstrijd in 2016 was er de hoop dat dit een jaarlijkse traditie kon worden. Wat zou er mooier zijn als de verschillende wijken in de stad het tegen elkaar zouden opnemen. 'Iedereen was na afloop zo enthousiast', vertelt Karola Mulder, verenigingsmanager van atletiekvereniging U-track en een van de organisatoren. 'Dit moeten we elk jaar doen, riep iedereen. We hebben het geprobeerd. Maar we hebben de moed opgegeven. Het regelen van een vergunning kost zo veel tijd; we liepen vast in de gemeentelijke bureaucratie.'
Het wonderlijke is dat de gemeente wel een afdeling Utrecht Marketing heeft die meer dan vijftig medewerkers telt en dat de Domexploitatie hieronder valt. 'Zo'n wedstrijd zit niet in ons takenpakket', verklaart een medewerker. En de noodzakelijke vergunning valt onder de afdeling Vastgoed. Een gemeentelijk voorlichter meldt na lang beraad dat de gemeente graag meewerkt aan zo'n initiatief, maar dat de veiligheid heel belangrijk is. 'Dit jaar was het voor ons helaas niet mogelijk de plannen tijdig te beoordelen.' •

Bert Determeijer

Een geprangde droomtoren

© Kateleine Passchier

Het was een burcht tegen de cholera. Het was een elegant waterkasteel met heuse kantelen. Maar altijd bleef het een geprangde toren. De oudste watertoren van Utrecht, op de Lauwerhof, staat wonderlijk ingepakt tussen woningen. Er is waarschijnlijk geen watertoren in Nederland die zo op de vierkante meter is gebouwd. En daarmee is het bij uitstek een Utrechtse toren.

De Zeven Steegjes waren in de jaren zestig van de negentiende eeuw net gebouwd en daarmee was alle ruimte binnen de singels wel zo'n beetje bezet. De stad was zwaar getroffen door de cholera en de vraag naar schoon drinkwater nam sterk toe. Er was behoefte aan een watertoren, maar directeur P.E. Rijk van de Utrechtse Waterleiding Maatschappij kreeg geen vergunning van het gemeentebestuur. Uit balorigheid besloot hij een toren in zijn eigen achtertuin te bouwen. Het werd meteen een kanjer, met een waterreservoir van 1500 kubieke meter dat de grootste was van het land. Sinds 1895 staat de toren er, 39 meter hoog.

Animaties

Het was destijds puzzelen. Dat is het nog steeds. 'De huizen zo dichtbij is zo bijzonder, maar dat is ook de uitdaging', zegt Harm Aarts. Sinds een jaar is deze computerprogrammeur eigenaar van de toren. Voor 265.000 euro mocht hij na een strenge selectie het gevaarte van waterleidingmaatschappij Vitens overnemen.

De nieuwe eigenaar had het meest doordachte plan, waarbij ook rekening wordt gehouden met de omgeving. Dit betekent dat er geen activiteiten kunnen plaatsvinden die veel publiek trekken of veel goederentransport vergen. Daarom is het plan voor een brouwerij al afgeketst, vanwege de gebrekkige logistieke ruimte.

Op de begane grond werken nu creatieve zzp-ers. Tussen dikke gietijzeren leidingen tekent Eric Taal zijn animaties. Aarts: 'En 's morgens hebben we ook zon.'

Hogerop komen appartementen en werkruimtes, maar dat gaat niet zonder haperingen. Begin oktober meldde Aarts op zijn site dat de oorspronkelijke aannemer 'de handdoek in de ring had gegooid.' Maar dat inmiddels nieuwe bouwers aan het werk zijn. 'Ik heb wel eens gedacht: jeetje, ik heb het onderschat', geeft hij toe.

Onzichtbare ramen

Hij blijft blijmoedig. 'Het is de enige toren met zo'n klassieke monumentale status en zo'n potentie.'

De lichtinval is nog wel een dingetje. In de hals, het middenstuk onder de uitbouw, zitten piepkleine raampjes. Ideaal voor lichtschuwe kluizenaars, maar die zijn zeldzaam. Aarts denkt nu onzichtbare ramen te maken. Door bakstenen om en om te verwijderen ontstaat een rastereffect. Daardoor komt er binnen meer uitzicht en licht, zonder dat het vanaf de grond is te zien.

Met de bank is afgesproken dat het karwei in twee fasen gaat. Over acht à tien jaar start de tweede fase. Dan is er geld en tijd voor de zware ingrepen. Een lift, verdiepingsvloeren en een dakpaviljoen. Pas dan gaan Aarts en zijn gezin er zelf wonen.

De ondernemer puzzelt nog volop. 'Het gaat niet alleen om de bestendigheid van de toren, maar ook om de relatie met de omgeving. Stel je voor dat we hier een buurtbatterij zouden kunnen bouwen voor seizoensopslag van energie. Dat je ook iets teruglevert aan de buurt. Dat is mijn echte droom.' •

Yuna & Phebe

Edelsmid Jan Scherjon kreeg 42 jaar geleden van de gemeente een atelier, grenzend aan de huidige Eligenhof. Hij zag de buurt veranderen en verbeteren tot en met de bloemenhof die er nu ligt. Uit dankbaarheid schonk hij de buurttuin, volgens hem 'een plek waar we oog hebben voor elkaar', een beeld genoemd naar de buurmeisjes Yuna & Phebe. Yuna betekent 'de krachtige', Phebe 'maan en wijsheid'. •

© Buurtbewoner

Erik van Wijk en Charles Crombach

De stad aan je voeten

© Kateleine Passchier

We drukken lukraak op de bellen waarvan we vermoeden dat ze overgaan in de bovenste appartementen. Want dat uitzicht willen we wel eens meemaken. Hoe is het om echt boven in een toren te wonen? Een toren waar veel over is gediscussieerd en gefoeterd. Is de Neudeflat een markant modernistisch landmark voor het centrum van Utrecht, of is het een lelijke, misplaatste schandvlek voor de mooie middeleeuwse Binnenstad?

Wouter Mesker laat ons gastvrij binnen: 'Ik vond het vroeger wel wat hebben, qua architectuur. Ik woonde er vlak tegenover, op het Neude. De laatste renovatie heeft er in mijn ogen nu niet bepaald iets heel moois van gemaakt. Het is minder uitgesproken geworden, een beetje afgeraffeld lijkt het wel.'

Dom in mist

We staan versteld van het prachtige uitzicht. Wouter beschikt over veertig vierkante meter balkon met een uitzicht tot aan de windmolens van Flevoland en het dak van de Arena. Een penthouse voor een maandhuur van € 1.200! Het appartement zelf is niet groter dan zestig vierkante meter, maar prettig van indeling. Alle lager gelegen woningen zijn kleiner. Wouter heeft zijn bed op een hoger niveau gezet, zodat hij liggend recht naar de de Dom kan kijken. 'Soms staat de bovenkant in de mist, dat is helemaal een mooi gezicht.'

Zwak voor skylines

We nemen de voordelen door. Mesker: 'Je hebt veel privacy, want geen inkijk. En met de dubbele ramen geen geluidsoverlast,. En dan natuurlijk dat fantastische uitzicht. Niet alleen voor ver, maar vooral ook voor dichtbij. Je ziet de stad op een heel intieme manier vanaf een andere hoogte midden in het hart. Ik heb een zwak voor skylines. Ben ook heel tevreden met al die nieuwe hoogbouw rond het Jaarbeursplein. Utrecht kan dat hebben, 'a city with two faces': nieuw en hoog versus oud en laag. Ik voel me er thuis, elke keer als ik vanuit mijn werk in Londen terugkom.' •

GroenLinks wist het niet

Voor de meeste mensen stond er niet veel nieuws in het foldertje dat de reinigingsdienst in oktober huis aan huis verspreidde. Hoe het zit met het ophalen van het oud papier op woensdag, daarover ging het. Dat je er met touw een stevig pakje van moet maken of het in een kartonnen doos moet doen, zodat het niet wegwaait. En natuurlijk: geen papier aanbieden in een plastic zak. Dat lijkt een open deur, maar bij het landelijk bureau van GroenLinks op de Oudegracht was het - een paar dagen voordat het foldertje daar in de bus lag - toch nog raak. •

Vooral horeca in NV-Huis

Met het plan 'Podium Proeftuin' hebben Ontwikkelaar Stadswaarde Vastgoed uit Amsterdam en initiatiefnemer/conceptontwikkelaar Douwe van Akkerveeken de procedure voor de verkoop van het voormalige NV-Huis op de Oudegracht gewonnen.

Er waren in de eindfase drie kandidaten. Het grote complex wordt gerestaureerd, verduurzaamd en ontwikkeld tot 'een toonaangevend monument waarin een boetiekhotel, kinderopvang, horeca en cultuur samen komen'. Utrechtse ondernemers, die zich verenigden onder de naam 4U, vestigen zich er. Behalve een koffiebranderij, brouwerij en bakkerij komt er in de grote zaal een restaurant. Het cultureel podium in de grote zaal is bestemd voor aanstormend Utrechts talent en voor culturele organisaties, zo is de bedoeling.
De gemeente reserveert het complex voor 12 maanden. In deze periode wordt het plan uitgewerkt in een definitief ontwerp. De twee verliezende partijen krijgen een rekenvergoeding. De minimale verkoopprijs was € 2.697.000. Het financiële bod van de winnaar lag hoger. Een onafhankelijk taxateur constateerde dat de bieding van de winnaar marktconform is. Op dit moment gebruiken de kinderopvangorganisaties Ludens en Arthemis de panden aan de Springweg. Ze zijn in gesprek om te blijven huren. Kytopia werkt nog in het voormalige Tivoli, maar gaat vertrekken. De Regentenzaal wordt verhuurd, onder meer aan de Wijkraad. Voor alle gebruikers geldt een bruikleenovereenkomst tot maart 2019. •

Een uitje op de Dom

Voor de mindervalide mens kan de restauratie van de Domtoren nog een aardig uitje opleveren. In de weekeinden staat de bouwlift stil, dus dan kan-ie gebruikt worden voor het transport van toeristen, zo is de gedachte.

'We zijn ermee bezig', meldt Mascha Luiten, coordinator Domtoren bij de gemeentelijke afdeling Utrecht Marketing. 'Waarschijnlijk wordt in november bekend wie de restauratie gaat doen. Ons streven is dat we de bouwlift ook voor toeristen kunnen gebruiken.'
Het is al eerder gebeurd, tijdens de befaamde expositie Panorama 2000, waarbij kunstwerken in de openbare ruimte vooral vanaf de Domtoren te zien waren. Langs de toren was een bouwlift geïnstalleerd, opdat zoveel mogelijk geïnteresseerden van het fenomeen konden genieten. Voor mensen met hoogtevrees was het geen feest. De lift stond er alleen tijdens de expositie, gedurende drie maanden. Naar verwachting gaat de restauratie van de toren vijf jaar duren. Voor hoogtevrezers is er dus alle tijd om eerst een cursus te volgen. B.D. •

Toch nog de hoogste

In de Middeleeuwen piekte een woud van kerktorens boven de Binnenstad. Wie naar Utrecht reisde, kon in dit vlakke land nauwelijks verdwalen. De kerkenstad werkte eeuwenlang als een magneet. Hier werd heftig geloofd; verderop was vooral moeras.

Rond 1600 probeerde Amsterdam het Utrechtse torenmonopolie te doorbreken. De kooplieden overvleugelden met hun rijkdom de Domstad. Dat moest gevierd worden. Amsterdam kreeg een stadhuis op de Dam en de Nieuwe Kerk op de Dam zou een toren krijgen, hoger dan de Dom. Alleen al voor die toren zouden 6363 palen in de grond zijn geslagen. Na zes jaar werd de bouw gestaakt, omdat het stadhuis veel te duur werd. Daarom heeft Utrecht nog steeds de hoogste kerktoren van Nederland. B.D. •

Onno Reichwein

Woud van torens in Jaarbeursgebied

In het westelijk Stationsgebied verrijst een woud van torens. Wandelt u mee langs de vijf die er staan en langs de vijf die er komen gaan?
We beginnen de schouw met de **SYP, de woontoren aan de Van Sijpesteijnkade (1)**. Het 90 meter hoge gebouw, boven op een classicistisch monument uit 1912, nadert zijn voltooiing. De goedkoopste van de 266 balkonloze appartementen zijn 50 m2 en gaan weg voor een vanaf prijs van 850 euro per maand (exclusief servicekosten en parkeren.).
Hierachter, aan het spoor, komt de **kantoortoren Central Park (2)**. Het 90 meter hoge blok, halverwege ingesnoerd door een band van glas en groen, moet nog gebouwd worden, maar is net alweer door het ene aan het andere internationale investeringsfonds doorverkocht. Hiernaast staat sinds 2014, met één poot in de eerder geplande stationshal, het **Stadskantoor (3)**. Dit gebouw, vanwege de twee 'bulten' ook wel de Kameel genoemd, is met 94 meter na de Rabobank (105 meter) het hoogst.
De vestiging van het Stadskantoor, op van de NS verworven grond, wordt aangemerkt als 'de grote aanjager voor de gebiedsontwikkeling'. De noordwestkant van het Stadskantoor wordt afgeschermd door het onlangs voltooide **WTC (4)**. De 18 verdiepingen van het 90 meter hoge transparante en lichtgebogen bedrijfsverzamelgebouw – waarin drie grote verticale inkepingen – worden geaccentueerd door zwarte horizontale lijnen. Het is de bedoeling dat hiernaast, op gemeentegrond noordwestelijk van het plein, over enkele jaren twee **Jaarbeursplein kantoorgebouwen (5)** van 90 en 45 meter hoogte gebouwd worden.

Topgeheimen
Aan de Croeselaanzijde van het Jaarbeursplein wordt in 2021 de oplevering van de 90 meter hoge **Amrath Galaxy Tower (6)** verwacht: drie gestapelde in grootte verspringende blokken met daarin 250 hotelkamers en 330 prijzige appartementen.
Daarnaast komt, eveneens aan de westzijde van de Croeselaan, de **woontoren Wonderwoods (7)**, ook 90 meter hoog. (Zie bladzijde 5) Dit jaar is hier aan de overzijde, aan de oostkant van de Croeselaan, **Rijkskantoor De Knoop (8)** (60 meter) opgeleverd.
Het glazen gebouw, recycling van de oude Knoopkazerne, wekt van buiten de schijn van transparantie, maar is inpandig zo ontworpen dat hoge rijksambtenaren onbespied 'topgeheimen' kunnen bespreken.
Weer oostelijk achter De Knoop komt aan de spoor- en Forumzijde de dubbele **kantoortoren De Generaal (9)**, wederom 90 meter hoog. De NS, eigenaar van de grond, mag beginnen zodra de helft verhuurd is. Een inmiddels oude bekende is de **Rabotoren (10)**, vanwege de tweelingcilinders ook wel de Verrekijker genoemd. Het in 2011 voltooide gebouw is met 105 meter nog steeds het hoogste in het gebied.

Zoeken naar het groen
Wat is uw indruk? Wat hier in het Jaarbeursgebied staat en komt, is lager dan de Domtoren (112 meter), maar hoger en geheel anders dan 'laagbouw à la de oude Binnenstad' waarvoor in het referendum uit 2002 gekozen is. Laat hoogbouw juist ruimte voor groen? De Croeselaan krijgt een brede berm, Wonderwoods een groene façade. Maar daarbuiten? Niet op het Jaarbeursplein. Die ruimte is voor Utrechtse evenementen, voor zover niet weggeblazen door torentocht. Kan Utrecht – nu al een verkeersinfarct – de invasie van kantoorklerken en torenbewoners wel aan? Gaan vooral de grootgrondbezitters en vastgoedontwikkelaars hieraan verdienen? Wat zal de volgende crisis brengen? Leegstand? Kunnen dan ook mindervermogende Utrechters – al dan niet (anti) kraak – in de leegstaande kantoor- en woontorens gaan genieten van het indrukwekkende uitzicht?

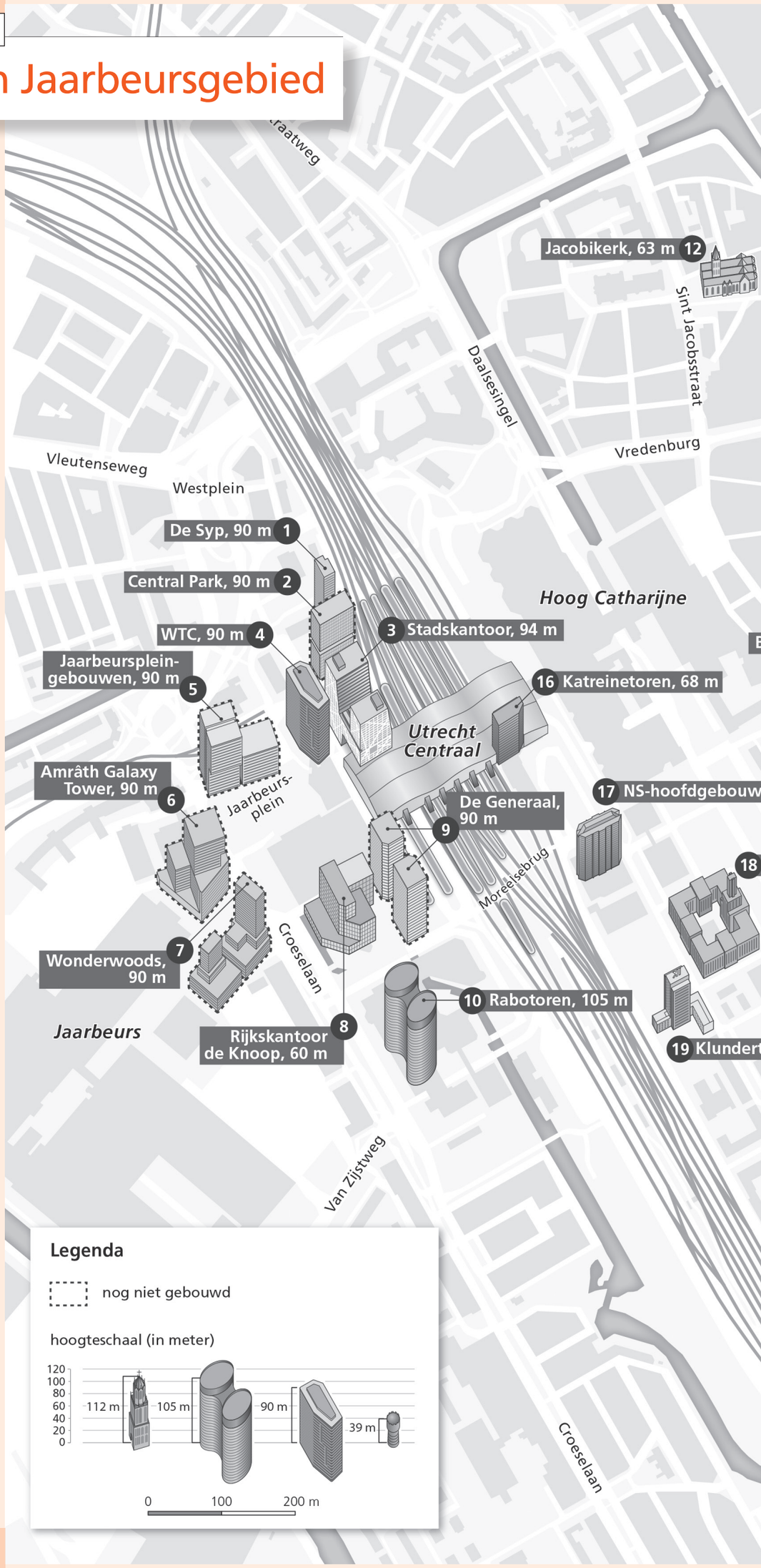

Marijke Brunt

Torens ten oosten van het spoor

Eeuwenlang bepaalden kerktorens het silhouet van Utrecht. Zij wezen naar de hemel, maar waren ook uitkijkposten om tijdig de vijand en brand te spotten en hun klokken attendeerden de burgers op belangrijke gebeurtenissen. Nog steeds zijn kerktorens hoogtepunten in de historische Binnenstad, maar ze zijn niet de enige hoge gebouwen in dit deel van de stad.
Op de ereplaats staat natuurlijk de **Domtoren (14)**, de hoogste kerktoren van Nederland (112 meter) die al sinds 1382 met zijn stenen schoonheid van veraf zichtbaar boven de stad te pronk staat. Dat moet zo blijven, vindt ook de gemeente. Sinds 2005 geldt daarom voor nieuwbouw in de wijde omgeving een maximale hoogte van 90 meter en daar moeten ook de kantoortorens in het Stationsgebied zich aan houden – behalve de Rabobank.

Andere hoge kerktorens zijn allemaal ook middeleeuws, zoals de toren van de **Jacobikerk (12)** met zijn slanke naaldspits.
De stompe dikke toren van de **Buurkerk (15)**, met bovenop alleen een koepeltje, heeft twee grote kogels in zijn zijmuur, als herinnering aan de beschieting in 1577 door de Spaanse vijand in kasteel Vredenburg. (De Utrechtse schutterij had in de Buurkerktoren een kanon geïnstalleerd, net als in de Jacobitoren trouwens, om de Spanjaarden te verjagen. En dat lukte.)
De ene romaanse toren van de **Klaaskerk (21)** heeft een onopvallend dak. De andere toren werd in de renaissance opgebouwd en bekroond met een elegant koepeltje voor het carillon.

En dan is er nog de toren van de **Sint-Catharinakathedraal (20)**, naast de westgevel van de kerk. Omstreeks 1900 werd de kerk naar het westen verlengd; de huidige westgevel is een kopie van de oorspronkelijke gevel. Het parochiebestuur wil van de kerk af, maar er is oppositie en kardinaal Eijk heeft nog geen beslissing genomen.
De eerste wereldse concurrent van de kerktorens was de **Watertoren (11)**, die er vanaf 1896 voor zorgde dat drinkwater onder voldoende druk uit de kranen kon lopen. (Zie het artikel op bladzijde 6.)
In 1921 kwam er een opvallende toren bij, of eigenlijk een gebouw met een toren: het derde Hoofdgebouw van de Nederlandse Spoorwegen (HGB III), ofwel de **Inktpot (18)**. Het is een donker bakstenen gevaarte in een bijpassend park. Voor de bouw werden 22 miljoen bakstenen en 21 kilometer spoorrails gebruikt. Tegenwoordig zit hier ProRail en al heel lang verblijven duizenden kleine vleermuizen in kieren tussen de bakstenen.
De **Neudeflat (13)** heeft sinds de bouw in 1961 uitgesproken tegenstanders. De flat in nieuw-zakelijke strakke bouwstijl steekt hoog uit boven de historische bebouwing: een vreemde eend in de bijt. (Zie bladzijde 7.)
Tegen het station aan verrees in 1974 een nieuw NS-kantoor, de **Katreinetoren (16)**. Het was een typische betonnen toren met allemaal ‘balkons’, althans, zo zag het er uit. In 1997 werd de toren gerenoveerd en voorzien van een non-descripte glazen gevel.
Vlak bij de Katreinetoren liet de NS in 1990 alweer een kantoor bouwen, **NS Hoofdgebouw IV (17)**, ook met een glazen gevel.

De jongste toren aan de stadskant van het spoor is de **Klundertoren (19)**, een rijkskantorengebouw uit 1999, genoemd naar architectenbureau Klunder. Minder bekend, maar wel herkenbaar door de reusachtige neonletters IK bovenop. De letters zijn een kunstwerk van Jan van Munster; hij voelt hierin de energie van het individu.

© 2018 Kaart: Anton van Tetering

Ben Nijssen

Horeca overspoelt Wijk C

Bewoners die denken dat ze gewonnen hebben met hun protesten tegen de ongebreidelde uitbreiding van de horeca in de Binnenstad, sluiten hun ogen voor de werkelijkheid. In allerlei straten komt er nog voortdurend horeca bij. Een gebied dat er helemaal uitspringt is Wijk C.

Op Vredenburg-Noord tussen voormalig Staffhorst en voormalig C&A zijn de meeste winkels verdwenen. Ze zijn of worden vervangen door horeca. Die ontwikkeling is vooral bevorderd door het succes van TivoliVredenburg.

Koestraat hard achteruit

De panden op het Vredenburg lopen naar achteren door tot aan de Lange Koestraat. Daar zitten de keukens, vindt de bevoorrading plaats en wordt het afval afgevoerd. De Lange Koestraat is dan ook hard in kwaliteit achteruit gegaan.
Het Wijk C-Komitee tekende bezwaar aan tegen de laatste horecavergunningaanvraag. De gemeente moet per pand moet een aanvraag beoordelen op gevolgen voor de omgeving, maar dat gebeurt niet.

Zonder vergunning

Ook de situatie op de Catharijnekade verandert snel, met de transformatie van de Westerkerk in een hotel met restaurant, de komst van pop-up restaurant Roost in het Park Paardenveld en drie nieuwe horecabedrijven op de begane grond van de parkeergarage Paardenveld. Roost organiseert regelmatig zonder vergunning evenementen. De gemeente is niet genegen te handhaven.

Vrijgezellenpartijen

De Jeu de Boules Bar in de garage Paardenveld kreeg een restaurantvergunning, maar het gaat eigenlijk om zwaardere horeca, waarvoor een andere vergunning nodig is. Eten is er bijzaak. Er wordt vooral geadverteerd met bedrijfsuitjes en vrijgezellenpartijen. Het bedrijf is vijf dagen per week open, waarvan drie dagen tot twee uur 's nachts. De eigenaar vroeg de restaurantvergunning aan omdat zwaardere horeca in de garage niet toegestaan is. De gemeente beschouwt de activiteiten naast het eten ten onrechte als 'nevenactiviteit' van de bar. Er dreigt hier een zelfde situatie te ontstaan als bij Stathe in de Rozenstraat, dat zogenaamd een eetcafé, maar in werkelijkheid een disco is. Intussen dreigt Park Paardenveld een evenementenlocatie te worden. Dankzij een actie van het Wijk C Komitee (het park kan de druk van evenementen niet aan) is voorlopig het ergste voorkomen.

Overleg blijft uit

Nachtelijke bezoekers van de horeca trekken door de wijk van zaak naar zaak, of naar één van de twee parkeergarages. Bewoners met een parkeervergunning kunnen hun auto niet kwijt en de straten en het park worden overspoeld met neergezette fietsen. Het aan de Binnenstadbewoners toegezegde overleg over overlast en handhaving is nog steeds niet begonnen. Resultaten zullen nog lang op zich laten wachten. Het enige middel dat bewoners van Wijk C en andere buurten op korte termijn hebben tegen de ongebreidelde uitbreiding van de horeca is bezwaar maken tegen nieuwe horecavergunningen, te beginnen met het indienen van zienswijzen. •

Dick Franssen

Voorstraat wordt beter, maar voor wie?

Volgend jaar mei begint waarschijnlijk de opknapbeurt van de Voorstraat en de Wittevrouwenstraat, maar niet iedereen verwacht dat het een verbetering wordt. Dat de straten hoognodig moeten worden aangepakt, daarover is geen discussie. Maar er heerst twijfel over de vraag of het er straks beter wonen zal zijn. De gemeente wil de straten aangenamer maken voor bezoekers, en geeft bovendien fietsers alle ruimte. Ze krijgen in twee richtingen de hele rijbaan ter beschikking. Auto's zijn 'te gast', iets wat ze nu trouwens ook al zijn, want met een auto een fietser passeren is gezien de beperkte ruimte vrijwel nergens mogelijk.

Bewoner Harry Hoogenboom: 'Van auto's hebben we weinig last. Ze stoppen beleefd als je als voetganger wilt oversteken, maar fietsers gaan nog weleens schelden.' Het plan houdt in dat er geen apart fietspad richting Biltstraat meer zal zijn. De brede betonnen richel verdwijnt. Hoogenboom: 'Dat fietspad reguleert nog een beetje. Het overzicht wordt minder.'
De Voorstraat en de Wittevrouwenstraat vormen de laatste jaren geen omgeving waar je graag loopt. Op allerlei plaatsen werpen kriskras neergezette fietsen barrières op. Tussen Boothstraat en supermarkt Plus is er naast de gestalde fietsen zó weinig ruimte dat je op de stoep moet wachten tot voetgangers uit de andere richting gepasseerd zijn. Nog erger is de hoek Voorstraat/Wijde Begijnestraat. Je moet daar over de weg lopen, want de hele hoek staat vol fietsen.

Rode fietsbaan

Op de plaatjes van de situatie na herinrichting ziet alles er netjes en geordend uit: een breder trottoir met hier en daar een terrasje, een zogenaamde functiestrook van 2,2 meter tussen stoep en rijweg, en in het midden een rode fietsbaan, met fietsverkeer in twee richtingen. Maar de vrees bestaat dat het niet bij die paar terrasjes zal blijven, dat ze de neiging zullen hebben steeds groter te worden, met alle daarbij gepaard gaande overlast. Op de functiestrook zijn plaatsen voor kortparkeerders, veertien in totaal, waarvan vier in de Wittevrouwenstraat. Op het ogenblik zijn er veertig plaatsen, waarop je net zo lang mag staan als je wilt (als je maar betaalt). Tien parkeerplaatsen verhuizen naar de Wijde Begijnestraat. Sleutelkoning Chris van Dusschoten uit de Wittevrouwenstraat kan leven met de toekomstige situatie, mits de gemeente actief handhaaft op het kort parkeren. Dat de buslijnen 7 en 55 via de Nobelstraat gaan rijden beschouwt hij als winst voor de bewoners, maar verlies voor hemzelf. 'Hoe meer mensen mijn zaak zien, hoe beter.' Voor de bewoners van de Nobelstraat vindt hij het erg. 'Arme Nobelstraat.' •

Wethouder bijgepraat

Vier maanden na haar aantreden verkeerde Anke Klein (wethouder van onder andere Binnenstad en Financiën) nog in de veronderstelling dat er op het ogenblik geen nieuwe vergunningen voor horeca in de Binnenstad worden afgegeven. De wijkraad, waarmee de wethouder in oktober kennismaakte, loste het misverstand voor haar op: zolang het onderzoek naar de overlast van de huidige horeca loopt (het moet trouwens nog beginnen), worden er geen nieuwe straten en pleinen aangewezen waar horeca zonder veel plichtplegingen wordt toegestaan. In eerder aangewezen straten daarentegen mogen nog steeds vestigingen komen. •

Spierwit

Ze valt nogal uit de toon, de spierwit gekalkte muur van een werfkelder op de Nieuwegracht. Alle andere muren hebben gewoon de kleur van de stenen waarvan ze zijn gemaakt. Ook het huis dat bij de kelder hoort is opmerkelijk. Het is roze geverfd. Niet iedereen vindt het mooi. De Welstandscommissie zou er eens naar moeten kijken. © Job de Jong

Dick Franssen

Wegdek Kromme Nieuwegracht al twee jaar open

Jeroen Vedder klimt naar zijn fiets © Sjaak Ramakers

Bewoners van de Kromme Nieuwegracht tussen Pausdam en Hieronymusplantsoen gaan naar een advocaat als de gemeente niet binnen enkele weken toezegt snel te beginnen met het herstel van de straat. Al bijna twee jaar ligt die open. Sinds een jaar gebeurt er niets. Alleen fietsers en voetgangers kunnen er langs.

Een conflict tussen de eigenaar van drie kelders onder de straat en de gemeente ligt ten grondslag aan de absurde situatie. De gemeente zegt dat de kelders zijn verzakt door gebrek aan onderhoud door de eigenaar. 'Onjuist, ' zegt de eigenaar. 'Oorzaak zijn de restauratiewerkzaamheden van de gemeente.' Intussen zijn de bewoners aan de overkant van de kelders vooral de dupe. Er is, zo is de conclusie van de eigenaar, niet voldoende rekening mee gehouden dat de situatie op de Kromme Nieuwegracht heel anders is dan op de Nieuwegracht. Op sommige stukken ontbreken werven. Ingenieursbureau Royal HaskoningDHV komt tot de conclusie dat de gemeente na de eerste scheuren beter had kunnen stoppen om eerst onderzoek te doen.

Meer OZB

Het conflict draait om drie ton, maar dat is niet de enige claim die op het bordje van de gemeente ligt. De universiteit vordert een miljoen voor het herstel van het poortgebouw van Paushuize, waarvan de buitenmuur als eerste onstabiel werd. Met een enorme buizenconstructie wordt de muur nu op z'n plaats gehouden (zie foto in Binnenstadskrant van juni 2018).

Inmiddels dekte de gemeente zich in. De bewoners van het volgende deel van de Kromme Nieuwegracht, tussen Hieronymusplantsoen en Keistraat, kregen te horen dat schade door verzakkingen geheel voor hun rekening is. Dat de bewoners zich daarbij niet neerleggen ligt voor de hand.

Tussen de eigenaar van de drie kelders en de gemeente zijn gesprekken gaande, en intussen ligt het werk in en op de Kromme Nieuwegracht stil. De aannemer heeft al lang zijn spullen weggehaald en is nu elders bezig.

De huizen aan de binnenkant van de gracht zijn alleen via plankieren bereikbaar. Bewoner Jeroen Vedder: 'Je kunt door dit gedoe niet bij ons in de buurt komen om spullen in of uit te laden. Een keukenverbouwing staat daarom al een hele tijd op een laag pitje. Stel dat je je appartement zou willen verkopen, dat lukt je op het ogenblik niet. Maar de OZB is wèl omhoog gegaan'. •

Winnaar kruiswoordpuzzel

52 Lezers moesten loten voor de cadeaubon van 25 euro voor degene die de kruiswoordpuzzel uit het vorige nummer goed oploste. De winnaar is Patrizia Desposito. En nu maar hopen dat puzzelmaker Marije van Asselt nog een keer een puzzel voor de krant wil maken. • De oplossing:

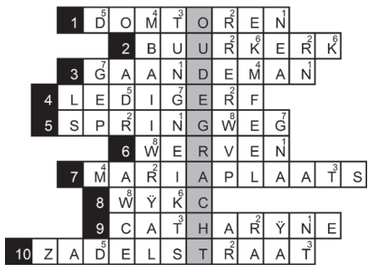

Elaine Vis

Fietspadverlichting beweegt mee

Qua duurzaamheid is alles uit de kast gehaald bij de net voltooide herinrichting van de Croeselaan tussen de Van Zijstweg en het Beatrixgebouw. Allerlei materialen en elementen uit de 'vorige Croeselaan' en omgeving zijn opnieuw gebruikt.

De grond van het nieuwe plantsoen is vermengd met compost om vrachtritten uit te sparen. Van de honderdvijftig bomen die er nu staan, stond een groot deel elders in de stad. Om uiteenlopende redenen moesten ze daar weg. De verkeersborden zijn van bamboe. Voor het fietspad is een nieuw soort beton gebruikt waarvan bij de fabricage tot tachtig procent minder CO2 is uitgestoten. Het fietspad, tweerichtingsverkeer, heeft energiebesparende dynamische verlichting die meebeweegt met fietsers. Als er niemand fietst, dan dimt het licht.

De bankjes in het nieuwe verblijfsgebied hebben een zonnecel-oplaadpunt voor laptop en telefoon. Onder de grond ligt een infiltratielaag van gebroken kalksteen voor de afwatering van de Croeselaan. Het regenwater stroomt via de gewone regenputten naar 'kratten' onder de rijbaan. Van hieruit wordt het water naar het gebroken kalksteen geleid en verzamelt het zich in de holle tussenruimten. Uiteindelijk infiltreert het regenwater vanuit deze bufferzone in de zanderige ondergrond. •

Anna Sterk

‘Griekse’ kerk groeit als kool

© Saar Rypkema

De orthodoxe kerk ‘Verkondiging aan de Moeder Godskerk’ op de Springweg 89 heeft een nieuwe priester: Alexandros Pitsikakis (25). Samen met zijn vrouw Maria(20) is hij nu het aanspreekpunt voor de gelovigen. Op zaterdag is hij in functie in de orthodoxe kerk in Nijmegen.

Het echtpaar is geboren op Kreta. Alexandros - zijn vader is ook priester - studeerde theologie en psychotherapie in Athene. Maria wil in Utrecht haar opleiding verpleegkunde vervolgen, maar verwacht haar eerste kind in februari en zal haar tijd moeten verdelen. Momenteel volgen ze beiden nog cursussen Nederlands. In hun vrije tijd zijn ze op hun landje aan de Koningsweg, waar Alexandros droomt van een groot stuk grond waar hij beesten kan houden. De kerk die aanvankelijk opgericht werd in 1986 voor Griekse arbeiders, valt onder het Orthodoxe Aartsbisdom van België en heeft tegenwoordig niet alleen bezoekers van Griekse afkomst.
Een kleurrijk palet bezoekt de kerk: Syriërs, Roemenen, Tsjechen, Bulgaren maar ook Nederlanders, in totaal 500 parochianen. Binnenkort wordt een buurtbewoner gedoopt. De gelovigen wonen de dienst bij in de voormalige gymzaal van de Marnixschool. Het gebouw werd aangekocht door de gelovigen zelf. De grootste sponsor was bonthandelaar Chiothakis op het Janskerkhof. Hij liet twee kunstenaars overkomen die de fresco’s in de kerk in zes maanden aanbrachten. Ze moesten snel werken, want de weldoener was ziek, had niet lang meer te leven en wilde dat zijn afscheidsdienst in de nieuwe kerk zou plaatsvinden. Kort na de voltooiing stierf hij. Alexandros vindt het jammer dat er geen ruimte aanwezig is om na de diensten samen koffie te drinken en de kinderen catechese te onderwijzen.

De bewoners aan de Springweg zijn dan ook gewend de bezoekers met een stukje gewijd brood of met een kaars in de hand te zien. De kaarsvetdruppels op straat horen erbij, ook de prachtige outfits en de mooie auto’s bij doop- en huwelijksrituelen, een plezier voor het oog. Alexandros en Maria voelen zich thuis in de Binnenstad en nodigen een ieder uit om een kijkje te komen nemen, dit kan ook tijdens de diensten. In- en uitlopen mag. •

Dick Franssen

Stadsverfraaiing?

Door de ‘Loertoeter’ kon je op de Mariaplaats een stukje aangelicht oud riool onder de grond zien. Het was een project van gemeenteambtenaar Kos, wiens taak het was de Binnenstad voor weinig geld wat op te leuken. De toeter stierf een zachte dood. Eest ging de lamp uit, later verdween de hele kijkinstallatie. Zoiets geeft hoop. Sommige dingen moeten tijdelijk zijn.

Maar het meeste blijft, zelfs de vliegende schotel op De Inktpot, waarvan het de bedoeling was dat hij na Panorama 2000 weer zou opstijgen.

Ambtenaar Kos is al lang met pensioen, initiatieven om de stad van allerlei fraais te voorzien zijn er nog volop. Het wordt behoorlijk veel, zo langzamerhand. Geen blinde muur ontkomt aan een reproductie van een oude prent, een gedicht, een tegeltableau of een citaat uit een boek. Geen rustig plekje of er staat ineens een beeld.
De gemeentelijke Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV) moet er maar eens met de schoffel door. Dat geeft lucht. Een lijstje maken van wat beter weg kan omdat het niet zo geslaagd is. Nicolette Gast, Veronique Hoedemakers, Radna Rumping en Sjaak Langenberg vormen de BKV. Zij adviseerden ook over de kunst op het Vredenburg. Het ontwerp van Jennefer Tee (Marktmozaïek) stond op hun selectie. Naarmate de stratenmakers vorderen wordt steeds duidelijker dat het een ramp is. Zo weinig kleurverschil dat de voorstellingen haast niet te onderscheiden zijn. De BKV bemoeit zich alleen met kunst met een grote K. Op buurtniveau opereert Fred Nuwenhuis, lid van de gemeentelijke werkgroep die, zo schrijft AD/UN, ‘de historie wil terugbrengen in de stad’. Dat gaat nu gebeuren in de Telingstraat, waar kunstenaar Theo van Doesburg, oprichter van tijdschrift De Stijl, geboren is. Marije Louwens en Niels Bokhove willen er een plaquette, maar Nuwenhuis denkt onder meer aan een tegeltableau: ‘Een mooi bord met foto’s en kleuren kost zo’n tweeduizend gulden.’ Alsjeblieft, niet nóg een tegeltableau. We hebben er net in de Binnenstad al twee bijgekregen, in de ABC-straat en in de doorgang van Keukenstraat naar Magdalenastraat. •

Ben Nijssen

Een trap die geen trap is

Birthe Leemeijer en vrijwilligers in actie © Sjaak Ramakers

Het Zocherplantsoen is een kunstwerk rijker. Het is een trap die ongeschikt is om te beklimmen. Hij kreeg een plek achter het Centraal Museum. Ontwerper is de Haarlemse kunstenares Birthe Leemeijer.

Het idee van een kunstwerk langs de singel komt van de Initiatiefgroep Vergroening Singels, die zich inspant voor meer biodiversiteit en schoner water in de singel. Het kunstwerk symboliseert het belang van de natuur via een geleidelijke overgang tussen water en vaste wal.
De toenmalige directeur van het Centraal Museum, Edwin Jacobs, was enthousiast en de gemeentelijke Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving werd ingeschakeld. Drie kunstenaars kregen de uitnodiging een ontwerp te maken. Unaniem werd het ontwerp van Birthe Leemeijer gekozen.
Het kunstwerk heet Vanishing Staircase. Het ziet er uit als een trap, maar is het niet. De treden zijn schuin en vanaf de waterkant heeft de trap een verdwijnend perspectief. Van bovenaf lijkt het een recht vlak.

Aanlegsteiger weg

De treden zijn gemaakt van travertijn, een Toscaanse natuursteen. De trap loopt door tot in het water van de singel. De stenen aanlegsteiger voor museumbezoekende rondvaartboten moest worden gesloopt. In de open voegen tussen de treden hebben Leemeijer en leden van de Initiatiefgroep inheemse muurplanten geplant. De trap is verdeeld in vier zones die zich van elkaar onderscheiden in bezonning en zuurgraad van grond waar de planten in groeien..

Nu al pleisterplaats voor honden

Garanties voor een blijvend mooie begroeiing van de trap zijn niet te geven. De vraag is ook hoe de trap gebruikt zal gaan worden. Het deel van de trap tussen het pad en de singelkant nodigt uit om in de zon aan het water te zitten. Nu al is het een drukke pleisterplaats voor honden geworden die er een slok water komen nemen.
Het kunstwerk kost twee ton en is gefinancierd door het Mondriaanfonds en de gemeente.
Het initiatievenfonds van de gemeente en de Blauwe Bewonersinitiatieven van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden betaalden de beplanting.
Anke Klein, wethouder van onder meer Culturele Zaken en Binnenstad, onthult het kunstwerk op 16 november. •

Dick Franssen

Een oogje dichtknijpen

De middenstand mag geen reclameborden, rekken met kleren en andere dingen op de stoep zetten. Een politie-verordening verbiedt dat. Niettemin gebeurt het op ruime schaal, en hebben handhavers de instructie een oogje dicht te knijpen, tenzij de doorgang helemaal versperd wordt. In dat geval gaan ze in gesprek met de winkelier.
Dit beleid is van kracht sinds een jaar of tien, nadat een wethouder de strijd opgaf tegen de eigenaar van De Koperen Bel in de Zadelstraat, die de gewoonte had ongeveer de helft van zijn winkelvoorraad buiten te zetten. Tegenwoordig doet hij het wat rustiger aan.
Op welke terreinen bestaat nog meer een gedoogbeleid, wil de wijkraad van het college van B&W weten. (Zie ook bladzijde 14.) Ze wil een lijstje, om beter te kunnen beoordelen waar de prioriteiten van de gemeente (en de politie) liggen. De Binnenstadskrant is benieuwd of het lijstje ooit komt.
De wijkraad liet zich laatst een hele avond voorlichten over handhaving. Enkele cijfers: Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) heeft 160 mensen in Utrecht op straat. Vorig jaar werden 7500 gevaarlijk neergezette fietsen weggehaald. Voor wildklassen kregen 768 mannen een bekeuring. Toezicht en Handhaving Bebouwde Omgeving (THBO) voerde 350 horeca-inspecties uit en spotte in de Binnenstad 32 vermoedelijke asbestdaken. •

Uitstalling op de Voorstraat © Saar Rypkema

♥ Facebook

Ga voor het dagelijkse nieuws over de Binnenstad naar www.facebook.com/Binnenstadskrant
Elke dag nieuwe berichten, foto's en zo nu en dan een filmpje. Steeds meer bezoekers. •

Helderheid krijgen over gedoogbeleid

In september wijdde de Wijkraad een themabespreking aan het onderwerp Handhaving. Jaarlijks wordt de Wijkraad gevraagd advies uit te brengen over het handhavingsprogramma voor het komende jaar. Alhoewel er in de praktijk veel onvrede is bij bewoners over het handhavingsbeleid en de uitvoering daarvan, blijkt het niet eenvoudig te zijn dit om te zetten in een effectief advies. De bedoeling van de themasessie was om voor onszelf meer helderheid te krijgen hoe wij onze rol op dit punt goed kunnen invullen.

Diverse personen die betrokken zijn bij handhaving in de gemeente Utrecht waren uitgenodigd om toelichting te geven op hun werkwijze en de manier waarop prioriteiten worden gesteld.
Duidelijk werd dat er drie beïnvloedingsmomenten zijn ten aanzien van handhaving:

- bij de vaststelling van beleid (bijv. Integraal Veiligheidsplan, Horecakader);
- bij de vaststelling van de planning (met name het jaarlijks Handhavingsprogramma);
- dagelijkse bijsturing (op basis van meldingen).

Voor de Wijkraad betekent dit het volgende.

1. De Wijkraad moet bij haar adviezen over beleidsdocumenten explicieter aandacht besteden aan en vragen naar handhaving.
2. De Wijkraad brengt jaarlijks advies uit over het Handhavingsprogramma en zou daarbij als invalshoeken moeten hanteren:

- zijn onze adviezen m.b.t. de diverse beleidsdocumenten adequaat verwerkt?
- is voldoende rekening gehouden met expliciete signalen uit het afgelopen jaar?

3. De Wijkraad moet bewoners stimuleren om klachten bij de gemeente te melden.

Indien blijkt dat structureel bepaalde klachten niet adequaat afgehandeld worden, dan moet de Wijkraad dit bij de verantwoordelijk wethouder aankaarten.

Tijdens de themabijeenkomst bleek verder dat er bij diverse regelingen sprake is van een gedoogbeleid op aspecten van die regeling. Een voorbeeld is het verbod op uitstallingen op het trottoir. Veelal is dit gedoogbeleid een gevolg van besluitvorming in de gemeenteraad. Er bestaat echter geen duidelijk overzicht van de gemaakte gedoogafspraken. Dit is een bizarre situatie en de Wijkraad vindt dit bijzonder ongewenst. De Wijkraad wil daarom een (ongevraagd) advies aan het college van B&W uitbrengen en daarin een opsomming vragen van gedoogafspraken m.b.t. bestaande regelingen.

Wolvenplein

Het voormalige gevangeniscomplex aan het Wolvenplein moet een nieuwe bestemming krijgen. Het complex is eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en komt in de verkoop. Het RVB en de gemeente hebben gezamenlijk een visiedocument opgesteld met eisen en randvoorwaarden voor het toekomstig gebruik.
De buurtbewoners hebben inmiddels gereageerd op het visiedocument en ook de Wijkraad heeft advies uitgebracht.

De Wijkraad vraagt in het bijzonder aandacht voor de volgende punten.

- Een verkeersluwe bestemming, d.w.z. geen bestemming die meer dan kleinschalige verkeers- en persoonsbewegingen met zich meebrengt en minimaal parkeren op het voorterrein. Ook moet rekening worden gehouden met de ervaringen van de omwonenden betreffende de toegenomen overlast bij het huidige tijdelijke gebruik.
- Een bestemming die het binnenterrein meer toegankelijk maakt, maar dan zonder evenementen- of verblijfsfunctie op het voorterrein. Eventuele reuring moet slechts binnen de muren van het complex plaatsvinden.
- Een mix van functies met in ieder geval woonfunctie, aansluitend bij de huidige bewoning van de buurt.
- Bij inrichting en onderhoud van de buitenruimte inspelen op de visie op de singel als ecologische hoofdroute van de stad.
- Versterking van betrokkenheid van de buurt door een deel van de nieuwe bestemming, bijvoorbeeld een tuin, vorm te geven als participatieproject voor buurtbewoners.

Voor het vervolgproces adviseert de wijkraad als volgt.

- Het proces van verkoop kent twee ronden. In de eerste ronde worden de gegadigden geselecteerd die voldoen aan het visiedocument. In de tweede ronde wordt het complex gegund aan de hoogste bieder van de overgebleven gegadigden.
  De wijkraad beveelt met klem aan hier ook een weging bij te betrekken m.b.t. de mate waarin aan het visiedocument wordt voldaan.
- Bij de voorbereiding van het visiedocument zijn buurtbewoners beperkt betrokken geweest.
  Bij de voorbereiding van de besluitvorming moeten de opvattingen van de buurtbewoners op een voor ieder inzichtelijke wijze worden betrokken. Een weergave van de reacties van de buurtbewoners dient als bijlage bij het visiedocument te worden gevoegd, zodat geïnteresseerde kopers weten hoe de buurt tegenover de ontwikkelingen staat om daar vervolgens rekening mee te kunnen houden.

Toekomst wijkraden

In het Coalitieakkoord staat dat het college van B&W de wijkparticipatie wil vernieuwen en daarbij ook de rol van wijkraden wil betrekken. Men wil inzetten op nieuwe vormen van participatie met meer stad- en buurtgesprekken. Reeds geruime tijd is met het vorige college gesproken over verbetering van de participatie en de rol van wijkraden daarbij. Deze discussie kan en moet worden voortgezet, doch vooruitlopend daarop wordt van het budget van € 250.000 voor de wijkraden nu € 200.000 bestemd voor vernieuwing van de participatie. De armslag van de wijkraden wordt hierdoor in ernstige mate aangetast. Wethouder Anke Klein en de voorzitters van wijkraden zijn op dit moment in overleg over het vervolg. De Wijkraad Binnenstad benadrukt hierbij het volgende:
De wijkraad is een platform waarin vooral de belangen van de bewoners worden behartigd, omdat zij in mindere mate dan bijvoorbeeld ondernemers toegang hebben tot het stadsbestuur. Wonen is voor ons dan ook een belangrijk thema. De wijkraad is hierbij complementair ten opzichte van buurtgroepen, vanwege de overkoepelende rol ten opzichte van de buurten en de aansluiting op het bredere beleid.
De wijkraad heeft een belangrijke rol bij het waarborgen van participatie: zowel aan de voorkant (hoe worden bewoners betrokken bij de totstandkoming van nieuw beleid?) als aan de achterkant (wat is er gebeurd met de inbreng van bewoners?). De wijkraad zorgt bij de evaluatie van de bewonersinbreng voor continuïteit. Dit is broodnodig omdat slechts incidenteel terugkoppeling plaatsvindt over de vraag wat er met de inbreng van bewoners is gebeurd. •

Bas Savenije, voorzitter wijkraad Binnenstad

Wijkbureau Binnenstad

Hebt u vragen, ideeën, plannen of iets anders wat u wilt bespreken betreffende de Binnenstad? Dan bent u bij het wijkbureau Binnenstad aan het juiste adres. U kunt altijd langskomen, maar maak bij voorkeur een afspraak.
E-mail: Binnenstad@utrecht.nl, telefoon14 030, website utrecht.nl/Binnenstad, twitter@WBBinnenstad en @GemeenteUtrecht, adres: Stadskantoor, 5e verdieping, Stadsplateau 1, 3521 AZ Utrecht.

Spreekuur wijkwethouder Anke Klein

Wijkwethouder Anke Klein houdt iedere maand spreekuur op een locatie in de Binnenstad. De eerstvolgende mogelijkheden zijn dinsdag 27 november vanaf 16.15 uur, op afspraak, en dinsdag 18 december vanaf 16.00 uur, inloop. Aanmelden voor het spreekuur op afspraak tot uiterlijk tien dagen van tevoren. Voor het inloopspreekuur wordt een e-mail (Binnenstad@utrecht.nl) vooraf op prijs gesteld. Bellen kan ook: telefoon 14 030. •

Groene randjes

Met randen van Chinees hardsteen zijn in de Wijde Doelen geveltuintjes gemaakt. Langs de regenpijpen kwamen rekken voor klimop. Het Initiatievenfonds dekte de kosten.
Het project kwam tot stand na een oproep van de gemeente waarin bewoners werden uitgenodigd plannen in te dienen voor de vergroening van hun straat. Voorbereiding en uitvoering gingen snel. •

Kom werken in de zorg in hartje stad

Bartholomeus Gasthuis
Anno 1367

Het Bartholomeus Gasthuis is een modern verzorgingshuis, verpleeghuis en Huis in de Wijk. Utrechters kunnen er meedoen aan de activiteiten, of zij kunnen er beschut en veilig wonen met of zonder zorg. Ook voor de aller-kwetsbaarste ouderen is er plek.
Het Gasthuis heeft zorghotelkamers, serviceappartementen, een woonzorgcentrum en zes kleinschalige groepswoningen met ieder acht tot tien appartementen voor psychogeriatrische cliënten. •

De zorg staat te springen om mensen. Alleen al in de verpleeg- en verzorgingshuizen zijn de komende jaren ruim 170.000 medewerkers nodig. Na een tijdperk van bezuinigingen stelt de overheid eindelijk geld beschikbaar voor meer zorgmedewerkers. Dat is goed én hard nodig. Want goede zorg en persoonlijke aandacht geven, dat vraagt tijd. Het Bartholomeus Gasthuis maakt tijd en ruimte vrij om zorgtalent te laten ontdekken hoe zinvol werken in de ouderenzorg is. Zo draagt het gasthuis zijn steentje bij aan de maatschappelijke uitdaging om genoeg zorgmedewerkers te krijgen. En dat past helemaal in de lijn van meer dan zes en een halve eeuw zorghistorie en naastenliefde.

Voor mensen die geen zorgervaring en -opleiding hebben, maar wel de overstap overwegen, biedt het Gasthuis een oriëntatiebaan: drie maanden (betaald) werken in een zorgteam en erachter komen of de zorg écht iets voor hun is.
Daarnaast is het in het gasthuis mogelijk om als leerling te werken en je diploma's te halen. Er zijn diverse opleidingsplaatsen om het vak van verzorgende IG of verpleegkundige te leren.
Goede zorg verlenen vraagt naast toewijding ook om ervaring en vakmanschap. Daarom breiden we onze zorgteams uit met helpenden, verzorgenden IG en verpleegkundigen.

Cliëntgericht
Wil jij graag werken in een klein en inspirerend huis waar je iedereen kent en waar iedereen jou kent? Waar er naar je geluisterd wordt? In het Gasthuis kan dat. Hier geldt het uitgangspunt dat zorgmedewerkers zich optimaal moeten kunnen richten op wat de cliënt vraagt. Daarom werkt het gasthuis niet met zelfsturende teams. Wat het gasthuis écht belangrijk vindt? Dat medewerkers zich verbonden voelen en de kans krijgen om dát te leren wat zij nodig hebben om hun werk zo goed mogelijk en met plezier te doen.
Het Gasthuis stelt voortdurend doelen om de organisatie en de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren en te vernieuwen. Alles met de missie om voor de bewoners van het Gasthuis en van Utrecht een vertrouwde, veilige plek te zijn om 'zorgeloos verzorgd' te genieten van het ouder worden. Werken op deze plek vraagt dus niet alleen een warm hart, maar ook een kritische blik en ambitieuze houding. Elk detail doet ertoe.
Die ambitie vertaalt zich in een gemiddeld waarderingscijfer van een negen op Zorgkaart Nederland, een bovengemiddelde medewerkerstevredenheidsscore en een laag ziekteverzuim.
Om dit vast te kunnen houden, zijn nieuwe talenten nodig. Je bent dus harte welkom. •

Ook werken in het Bartholomeus Gasthuis? Reageer dan op een van onze vacatures op www.bartholomeusgasthuis.nl/home/vacatures.

Eerst meer weten?
hrm@bartholomeusgasthuis.nl. •

DOENJA
Dienstverlening

Stamtafel Binnenstad

Vindt u het fijn om andere bewoners te ontmoeten? *Kom dan naar de stamtafel,* **u bent van harte welkom!**

Inloop op woensdagmiddag tussen 15u en 17u,
in het café van Museum Speelklok aan de Steenweg

Deelname aan de stamtafel kost u niets. U kunt gewoon binnenlopen.
Een kopje koffie of thee rekent u zelf af.

Bij de Stamtafel leert u andere bewoners kennen. Gezellig en ongedwongen.

U komt met elkaar in gesprek over onderwerpen die uw belangstelling hebben, of luistert mee met gesprekken van anderen.

MUSEUM SPEELKLOK

Oeke Kruythof

De schoonmaakster

Een stok met een soort dweil eraan
viel bijna op mijn hoofd
sorry, per ongeluk, zei ze met een lach
de schoonmaakster van de restaurantjes
in de uitgestrekte hal van het station
we raakten aan de praat
ze was blij met haar baan
haar uniform perfect
ze hield van haar werk
en straalde dat uit –
wat kan je als baas nog meer verlangen –

een ontmoeting van weken geleden
nu af en toe een gezellige groet
herkenning in een paar woorden

in deze grijze stationshal
is zij de menselijke noot
in een groot bedrijf:
bravo!

Harrie Thewessem

Torens

Torens zijn al in de stad zolang deze bestaat.
Ze geven zicht op geloof met een blik naar boven.
Binnen geeft religie de betekenis van het leven weer. Deze torens bestaan al honderden jaren. Vergeleken daarmee is het pas kortgeleden dat torens ook een andere betekenis kregen.
Het is wonen en werken geworden.
De blik gaat nu van binnen naar buiten en van boven naar beneden.
Geheel tegenovergesteld aan de oorspronkelijke invulling.
De Binnenstad groeit en het aantal torens groeit mee.
De stad ontwikkelt zich en de betekenis van toren verandert mee. •

www.binnenstadskrantutrecht.nl

Dick Franssen

‘Een heterdaadje is het mooiste’

Hij vond zijn werk prachtig, maar toch denkt hij niet dat hij het zal missen. Peter de Klein (63) is na veertig dienstjaren, waarvan de laatste twintig als wijkagent van het Museumkwartier, op 1 november met pensioen gegaan.

Hij is nu huisman; zijn vrouw werkt nog. ‘Mooi hè, ik mag nu stofzuigen’, zegt hij lachend. Hij wil veel in de tuin werken en grote fietstochten maken. Bij Fort Honswijk in Tull en ’t Waal meldde hij zich als vrijwilliger. Hij is bestuurslid van de volkstuinvereniging. ‘M’n tijd komt wel vol.’ Maar hij denkt dat hij altijd toch een beetje politieman blijft. ‘Als ik iemand zie die ik niet ken, kijk ik altijd waar hij heen gaat. Dat gaat er nooit meer uit.’ Je ogen de kost geven, op de hoogte blijven van alles wat er in de wijk speelt, de hele dag proberen boeven te vangen … Hij deed niets liever dan inbrekers, zakkenrollers of fietsendieven betrappen. ‘Het allermooiste is natuurlijk een heterdaadje.’ Een goedlachse agent, sociaal, sportief, vriendelijk, maar onverbiddelijk als iemand flink de fout inging. Toch gebruikte hij al die jaren nooit zijn pepperspray, wapenstok of pistool.

In de ogen kijken

Vanuit Houten fietste hij elke morgen naar het Paardenveld. ‘Kou, regen of wind, dat maakte me allemaal niks uit.’ Op het hoofdbureau trok hij zijn uniform aan en keek of er post was. Vaak waren het terugbelberichten. ‘Maar ik ben niet zo’n beller. Het liefst ga ik bij de mensen langs. Ik wil ze graag even in de ogen kijken.’ Zo snel mogelijk nam hij op het Paardenveld zijn dienst-mountainbike en reed naar het Museumkwartier. ‘Ik probeerde zoveel mogelijk buiten te zijn.’ Hij werkte bijna altijd alleen. Dat beviel hem prima. ‘Want dan hoef je alleen jezelf in de gaten te houden.’

In de twintig jaar dat hij er rondfietste, zag hij de bevolking van het Museumkwartier nogal veranderen. Niet alleen steeds meer studenten, maar ook andere, rijkere bewoners in de huizen die woningbouwverenigingen verkochten, zoals in de Brandstraat en de Andreasstraat. Zelfs het buurtje De Zeven Steegjes wordt anders. ‘Leegkomende huizen worden zo duur verhuurd dat mensen met een kleine portemonnee er niet meer aan te pas komen. Het liefst heb ik dat iedereen in de Binnenstad kan wonen.’

Huiselijke twisten

In het Museumkwartier kreeg hij te maken met zowel heel rijke mensen als met daklozen en psychiatrische patiënten.
Wanneer had hij bemoeienis met de rijken?
‘Ook daar loopt het weleens uit de hand. Huiselijke twisten komen overal voor. En er wordt natuurlijk wel eens ingebroken’.
Voor de rijken heeft hij trouwens wel waardering. ‘Al het geld dat ze steken in het opknappen of in stand houden van hun huizen…’
Het werk van de wijkagent is in de loop van de jaren moeilijker geworden. ‘Je moet met minder mensen hetzelfde doen, waardoor je vaker ‘nee’ moet verkopen. Steeds zorgvuldiger moet je kijken of er politie-inzet nodig is.’
De Klein hoeft zich er geen zorgen meer over te maken. Hij is een vrij man. Per 1 december volgt Jolien Schurink hem op. •